ו) ואם לא נאמרו הייתי אומר כו' ל"ג הכא דליכא למיפך דיו דהא קלות נמי במיתה: **ואי באכילה מעשר.** קאמר דאם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על טומאת שרץ בלאו א) ועל החמורות במיתה ומדקלות על החמורות במיתה חמורות ב) נמי על הקלות במיתה לכך נאמרו חמורות: כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול: ג) תנו רבנן או אינו מביא אלא כיוצא בשלמים מה שלמים מיוחדים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף כל נאכל לשני ימים ולילה אחד נאכל ליום ולילה מנין תלמוד לומר [1]מבשר כל ששירין ג) נאכלין עולה שאין שיריה נאכלין מנין תלמוד לומר [1]זבח מנין לרבות העופות והמנחות עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע תלמוד לומר [2]אשר ד) הם מקדישים לי ° ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר ומאחר שסופו לרבות כל דבר למה נאמר שלמים מעתה לומר לך מה שלמים מיוחדים שיש להן מתירין בין לאדם בין למזבח ה) אף כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליהן משום פיגול ו): העולה דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמה מתיר את אימוריהן ליקרב: ומוציא אני את הקומץ ואת הלבונה והקטרת ומנחת ז) כהנים ומנחת כהן משיח ונסכים והדם ר"ש אומר מה שלמים מיוחדין שיש ח) בו על מזבח החיצון וחייבין עליו אף כל שישנן על מזבח החיצון חייבין עליו משום פיגול יצאו פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דאין חייבין עליו משום פיגול [אמר מר] כיוצא בשלמים מאי ניהו בכור דנאכל לשני ימים ולילה אחד במאי אתי אי במה מצינו איכא למיפרך מה לשלמים שהן ט) טעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק אלא [1]מאם האכל יאכל הני תרי כללי דסמיכי אהדדי נינהו אמר רבא יא) כ)דאמרי במערבא כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט: עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע: הא מני רבי מאיר היא דתניא יב) ג)לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול דברי רבי מאיר אימא סיפא ומוציא אני מנחת נסכים והדם אתאן לרבנן ד)דתניא נסכי בהמה חייבין עליהן משום פיגול מפני שדם הזבח מתירן ליקרב דברי רבי מאיר אמרו לו והלא א)אדם מביא את זבחיו היום ה)ונסכין מיכן עד עשרה ימים אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבאין עם הזבח אמר רב יוסף הא מני רבי היא דאמר לוג שמן של מצורע מתנותיו שרו ליה ומדמתנותיו שרו ליה מתנותיו מפגלי ליה דתניא ב)לוג שמן של מצורע מועלין בו עד שיזרוק הדם נזרק הדם לא נהנין ולא מועלין רבי אומר מועלין עד שיתן מתנותיו ושוין ג)שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונות אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר ו)גברא רבא כרב יוסף לימא כי הא מילתא

נאכל ליום ולילה מנין. לקמן בסוף דם חטאת (דף נא.) דרשינן מהיקישא דזאת התורה מה שלמים מפגלין כו' ונלמה דהאי תנא לית ליה ההוא היקישא דאי אית ליה לא היה צריך לכל הנך ייתורים: **ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר.** מכאן הוה מצי למידק [לא] לקמן (דף נ:) דדבר הלמד בגזירה שוה מוחזר ומלמד בגזירה שוה:

ביוצא בשלמים מאי ניהו בכור.

משמע דבכור דמי לשלמים טופי משאר קדשים ובעלמא אינו כן דאמר (מנחות דף לא:) מה שלמים באין בנדר ונדבה אף כל בא בנדר ונדבה לב) **: אלא מאם האכל יאכל.** ואע"ג דאמרינן לעיל בסוף פרק שני (דף כח:) בשתי אכילות הכתוב מדבר תרתי שמע מינה מדלא כתיב האכל האכל או יאכל יאכל כדאמר בריש הקומץ רבה (מנחות דף יז:) ומיהו רבי אליעזר דמוקי לה התם בדרשא אחרינא נפקא ליה הך דרשא מקרא אחרינא וכרבא לג) דמפרש לעיל בסוף פרק שני (דף כח:) כולהו מקרא (אחרינא) [אריכא] ודריש מבשר זבח שלמיו מה שלמים מפגלין ומתפגלין כו' לא כמו שפירש שם בקונטרס מדכתיב זבח שלמים לד) דמשמע דמקיש זבח לשלמים אלא אהך בריתא סמיך והקשה ה"ר חיים אמאי שביק לשון הברייתא דהוה ליה למימר מה שלמים מיוחדים שיש להם מתירין בין לאדם בין למזבח ועוד דמליצנא דמפגל לה) ומתפגלין לא ממעטינ לו) דם דדם מפגל ומתפגל כדתניא בתוספתא ° דזריקה מפגלת ומתפגלת שהדם מפגל הבשר לז) ומתפגלת על ידי זריקה אם זרק על מנת לשפוך שיריס למחר: **ודונם בכלל ופרט.** ומ"מ לריכי ייתורי דלעיל דמכלל ופרט כ) לא מרבי אלא הדומה לפרט בכל דדין לח) :

ז) ואם לא נאמרו חמורות הייתי אומר על החמורות במיתה הא מטומאת שרץ קאתיא ודיו לבא מן הדין להיות כנדון אמר זעירי קלות טומאת שרץ חמורות טומאת מת והכי קאמר אילו נאמר טומאת שרץ ונאמר מעשר ותרומה ולא נאמרה טומאת מת הייתי אומר [קלות] על הקלות בלאו א) ועל החמורות במיתה ומדקלות על החמורות במיתה ב) נמי על הקלות במיתה לכך נאמרו חמורות: כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול: ג)תנו רבנן או אינו מביא אלא כיוצא בשלמים מה שלמים מיוחדים נאכלין לשני ימים ולילה אחד אף כל נאכל לשני ימים ולילה אחד נאכל ליום ולילה מנין תלמוד לומר [1]מבשר כל ששירין ג) נאכלין עולה שאין שיריה נאכלין מנין תלמוד לומר [1]זבח מנין לרבות העופות והמנחות עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע תלמוד לומר [2]אשר ד) הם מקדישים לי ° ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר ומאחר שסופו לרבות כל דבר למה נאמר שלמים מעתה לומר לך מה שלמים מיוחדים שיש להן מתירין בין לאדם בין למזבח ה) אף כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליהן משום פיגול ו): העולה דמה מתיר את בשרה למזבח ועורה לכהנים עולת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח חטאת העוף דמה מתיר את בשרה לכהנים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים דמה מתיר את אימוריהן ליקרב: ומוציא אני את הקומץ ואת הלבונה והקטרת ומנחת ז) כהנים ומנחת כהן משיח ונסכים והדם ר"ש אומר מה שלמים מיוחדין שיש ח) בו על מזבח החיצון וחייבין עליו אף כל שישנן על מזבח החיצון חייבין עליו משום פיגול יצאו פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים הואיל שאין [מ] על מזבח החיצון כשלמים אין חייבין עליו משום פיגול [אמר מר] כיוצא בשלמים מאי ניהו בכור דנאכל לשני ימים ולילה אחד במאי אתי אי במה מצינו איכא למיפרך מה לשלמים שהן ט) טעונין סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק אלא [1]מאם האכל יאכל הני תרי כללי דסמיכי אהדדי נינהו אמר רבא יא) כ)דאמרי במערבא כל מקום שאתה מוצא שני כללות הסמוכים זה לזה הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט: עד שאני מרבה לוג שמן של מצורע: הא מני רבי מאיר היא דתניא יב) ג)לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול דברי רבי מאיר אימא סיפא ומוציא אני מנחת נסכים והדם אתאן לרבנן ד)דתניא נסכי בהמה חייבין עליהן משום פיגול מפני שדם הזבח מתירן ליקרב דברי רבי מאיר אמרו לו והלא א)אדם מביא את זבחיו היום ה)ונסכין מיכן עד עשרה ימים אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בבאין עם הזבח אמר רב יוסף הא מני רבי היא דאמר לוג שמן של מצורע מתנותיו שרו ליה ומדמתנותיו שרו ליה מתנותיו מפגלי ליה דתניא ב)לוג שמן של מצורע מועלין בו עד שיזרוק הדם נזרק הדם לא נהנין ולא מועלין רבי אומר מועלין עד שיתן מתנותיו ושוין ג)שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונות אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר ו)גברא רבא כרב יוסף לימא כי הא מילתא

מהיקישא דזאת התורה מה שלמים מפגלין כו' ונלמה דהאי תנא לית ליה ההוא היקישא דאי אית ליה לא היה צריך לכל הנך ייתורים: **ואתי נותר חילול חילול מטומאה ואתי פיגול עון עון מנותר.** מכאן הוה מצי למידק [לא] לקמן (דף נ:) דדבר הלמד בגזירה שוה מוחזר ומלמד בגזירה שוה:

ביוצא בשלמים מאי ניהו בכור.

משמע דבכור דמי לשלמים טופי משאר קדשים ובעלמא אינו כן דאמר (מנחות דף לא:) מה שלמים באין בנדר ונדבה אף כל בא בנדר ונדבה לב) **: אלא מאם האכל יאכל.** ואע"ג דאמרינן לעיל בסוף פרק שני (דף כח:) בשתי אכילות הכתוב מדבר תרתי שמע מינה מדלא כתיב האכל האכל או יאכל יאכל כדאמר בריש הקומץ רבה (מנחות דף יז:) ומיהו רבי אליעזר דמוקי לה התם בדרשא אחרינא נפקא ליה הך דרשא מקרא אחרינא וכרבא לג) דמפרש לעיל בסוף פרק שני (דף כח:) כולהו מקרא (אחרינא) [אריכא] ודריש מבשר זבח שלמיו מה שלמים מפגלין ומתפגלין כו' לא כמו שפירש שם בקונטרס מדכתיב זבח שלמים לד) דמשמע דמקיש זבח לשלמים אלא אהך בריתא סמיך והקשה ה"ר חיים אמאי שביק לשון הברייתא דהוה ליה למימר מה שלמים מיוחדים שיש להם מתירין בין לאדם בין למזבח ועוד דמליצנא דמפגל לה) ומתפגלין לא ממעטינ לו) דם דדם מפגל ומתפגל כדתניא בתוספתא ° דזריקה מפגלת ומתפגלת שהדם מפגל הבשר לז) ומתפגלת על ידי זריקה אם זרק על מנת לשפוך שיריס למחר: **ודונם בכלל ופרט.** ומ"מ לריכי ייתורי דלעיל דמכלל ופרט כ) לא מרבי אלא הדומה לפרט בכל דדין לח) :

ח) רש"י ד"ה ואי באכילת וכו' דלא תימא בהו מיתה אף במעשר ואם לא נאמרו כלום הייתי: **(ב) ד"ה כיוצא וכו' כיוצא הם"ד** ואח"כ מ"ה הני תרי וכו' בסוף הס"ד ואח"כ מ"ה הטל וכו' ביניהם הס"ד ואח"כ מ"ה סאכל כלל וכו' וכלל הס"ד ואח"כ מ"ה ודומס כו' הילכך:

מוסף רש"י

הני תרי כללי דסמיכי. והיכי מלי למילדם מייתיהו בכלל ופרט וכלל (ב"ק סד:) **הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט.** בכלל ופרט וכלל ותרבי ביה כל כעין הפרט (חולין סד.) **לוג שמן של מצורע חייבין עליו משום פיגול.** אם פיגל בשמיטת אלשם: **שדם הזבח וכו'.** וכוי דבר שיש לו מתירין למזבח ונוסג בהן פיגול, וכל דבר שיש לו מתירין יש בו פיגול דגמרינן משלמים: **ונסכיו מכאן ועד י' ימים.** דאמר מר (מנחות מד:) מנמתס ונסכיסס אפילו למחר, אלמא לאו מזבחא ניהו: **אף אני לא אמרתי.** אם פיגל בזבח שיהו הנסכים שייגיע לסוף י' יומים מפוגלים, אלא בבאים עם הזבח (מנחות טו:) :

שיטה מקובצת

רש"י ד"ה רבי אומר מועלין עד שיתן ז' הזאות של נבות. כ"כ גלוין, דמודה הוא דכיון שניתנו מתנות המתנות שהן לוקח גבוה שוב אין מועלין בהן אע"פ שלא ניתן ממנו לגבוהו. ע"כ: **תוד"ה כיוצא בו'** ובעלמא אינו כן: כ"כ וד"ל דהכא אייתי לגבי אמילה, להכי מרבינן (הדמים) [הדומים] לאמילה (תוס' מהר"פ ד"ל) :

עין משפט נר מצוה

לו א מיי' פרק ה מהלכות מחוסרי כפרה הלכה ד:
לז ב מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה י:
לח ג מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וְאִם הָאֵכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֶחְשַׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא:
ויקרא ז, יח
2. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם מַקְדִּישִׁים לִי אֲנִי יְהוָה:
ויקרא כב, ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואי באכילת וכו' דלא תימא בהו מיתה אף במעשר ואם לא נאמרו כלום הייתי: **(ב) ד"ה כיוצא וכו' כיוצא הם"ד** ואח"כ מ"ה הני תרי וכו' בסוף הס"ד ואח"כ מ"ה הטל וכו' ביניהם הס"ד ואח"כ מ"ה סאכל כלל וכו' וכלל הס"ד ואח"כ מ"ה ודומס כו' הילכך:

שינויי נוסחאות

א) בלאו וקלות על החמורות כל"ל (*ש"מ): **ב)** חמורות על הקלות נמי במיתה כל"ל (ש"מ): **ג)** כ"ל ששיריו (*ש"מ): **ד)** הגר"א גריס אל הקדשים (ויקרא כב, ג). וכ"ה בת"כ: **ה)** בס"י נוסף וחייבין עליהן משום פגול (*ש"מ): **ו)** פיגול מרבה אני חטאת העוף שיש לו מתירין לאדם מרבה אני פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שיש להם מתירין למזבח ומוציא וכו'. כ"ז מלאתי בס"י והיא נוסחת אמתית ולא גרס כלל העולה כו' (ש"מ): **ז)** ומנחת נסכים ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ונסכים והדם כל"ל (ש"מ): **ח)** שישנן על מזבח החיצון וחייבין עליהן משום פיגול אף כל כו' כל"ל (שמב"י): **ט)** כ"ל שאינן (ש"מ): **י)** כ"ל שכן (*ש"מ): **יא)** כ"ל רבינא (הגרי"ב. וכ"ה בכי"צ): **יב)** גי' כ"ל דתנן. ועי' מסה"ש לות ג. וע' שפ"ת מג ע"ת שמיסב גילקתנו. וע' לשלן לות לח: **יג)** נאמרו אלא קלות כל"ל (גליון). ודפס"י אתת כלום במקום קלות: **יד)** הוא דהוה אתיא כל"ל (ש"מ): **טו)** בטומאה (דיו רפ"ס וש"מ): **טז)** חמורות דהיינו טומאת מת על מעשר הקלות נמי במיתה כל"ל (ש"מ, ובעי"ז בכי"פ): **יז)** ופרט וכלל (*ש"מ): **יח)** כ"ל נוסף לפי שאין להם מתירין אלא למזבח (הגרי"ב ובעי"ז בצ"ק). ועי' גי' הס"מ בלות שאתת: **כ)** הקדשים מאימורי שלמים ילפי לפי שאין להם מתירין אלא למזבח ובשר כו' (ש"מ וכ"ה בד"ח בד"ם וש"ח וכיו"ב בכתה"י): **כא)** כלן הס"ד ומה"ד אלא מאם האכל והשאר נמתק (ב"ש). ועי' ב"מ: **כב)** הפרט הכתוב אחריהם כל"ל (*ש"מ): **כג)** מבשר זבח תחילה כו' מפורש כו' ולא הוי אתי אלא בבור (ש"מ): **כד)** שאם רצה היה יכול כל"ל (ש"מ): **כה)** יוסף הא מני רבי (*ש"מ): **כו)** תיכת נמי נמתק (*ש"מ): **כז)** קדשים דשמעינן ליה כו' הל"ל (כי"י וד"ו): **כח)** כ"ל מתירייו (ש"מ): **כט)** שיתן מתנותיו. (*שמב"י) וקר"ל כ' דמרש"י גר' שגרס בדברי רבי עד שיתן מתן ד': **ל)** הוא באכילה מדרבנן (*ש"מ): **לא)** ס"ל למיפרך (ש"מ): **לב)** בש"מ נוסף לאפוקי בכור. ועי' בה"ז: **לג)** כ"ל ורבא (צ"ק, וכ"ה בד"ו). וע' טה"ק: **לד)** שלמים דריש דמשמע (ש"מ). [בד"ו רפ"ט שלמי"]: **לה)** דמפגלין (ד"ו): **לו)** כ"ל ממעטינן (בה"ז וצ"ק): **לז)** הבשר אם זרק ע"מ לשפוך שיריס למחר ומתפגלת על ידי שחיטה אם שחט ע"מ לזרוק את הדם למחר כל"ל ע"פ הסוסק' (חי"נ ונש"ב). ועי' זבח"ל משב"ש: **לח)** בש"ש נוסף כלן דיבור מדם קנון: מני ר"מ [היא] דתניא. תימה אמאי לא מייתי מתניתין. הס"ד. ועי' מסה"ש לות ג:

א) ת"כ צו פט"ר ה"ג, אמור פרש"ד ד ה"ה, ועי' תוס' לקמן צח. ד"ה מה שלמים, **ב)** ב"ק סד: שבועות ה. חולין סו: כריתות לג. ע"ש, **ג)** תוספתא רפ"ה [מנחות טו: ע"ש. מיהו גם במשנה דלעיל דף מג. תנן לוג שמן של מצורע וכו' ורבי מאיר אומר חייבין עליו משום פיגול. ואולי יש לגרוס הכא דתנן לוג שמן וכו' והש"ס קיצר לישנא דמתניתין כמו בכמה שאר דוכתי כמ"ש תוס' סוכה ס. ד"ה בית, עוד שם יג. ד"ה ובהן, וכ"כ עוד שבועות יט: ד"ה שבועות דדרך הש"ס לקצר המשנה שהביא, וכ"כ עוד לעיל כד: ד"ה והרי]. וע' ש"נ אות לח, **ד)** תוספתא רפ"ס דזבחים נמצות טו:, **ה)** [עי' תוס' ר"ס ל: ד"ה ונתקלקלו], **ו)** לקמן ק: כתובות מג.], **ז)** שיך לעמ' הקודם, **ח)** ע"כ מעמ' הקודם, **ט)** צו פי"ג ה"ד, **י)** פ"ג ה"ה, **כ)** עירובין כח.